

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा
(कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर
सोयी सुविधा)” यास प्रशासकीय मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०२५/प्र.क्र.२९/का.१४४४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २९ ऑगस्ट, २०२५.

- वाचा : १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक ०४ जून, २०१५.
२) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दिनांक १९ जुलै, २०१६.
३) नियोजन विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक : तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/
का.१४४४, दिनांक ०२ फेब्रुवारी, २०२२.
४) जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे क्रमांक : जिनिसपु/श्रीक्षेभि/आराखडा/२०२५,
दिनांक ०१.०५.२०२५ रोजीचे पत्र.
५) मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या
दि.१०.०६.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
६) मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीच्या दि.२७.०६.२०२५
रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :

नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४,
दि.०४.०६.२०१५ अन्वये राज्यातील तीर्थक्षेत्र, पर्यटनस्थळ परिसर विकास आराखडा अंतिम
करणे व अंमलबजावणीसाठी धोरण / मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत. तसेच
दि.१९.०७.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये यातील काही तरतूदी/निकष याबाबत
स्पष्टीकरणात्मक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

०२. उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार अर्थसंकल्पीय भाषणात नमूद
आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय दर्जाची महत्वाची स्थळे, तीर्थक्षेत्रे परिसर विकास आराखडे यांची व्याप्ती व
स्वरूप लक्षात घेऊन, संबंधित आराखडे नियोजन विभागामार्फत राबविण्यात येतात. स्थानिक
पातळीवरील सर्व संबंधितांशी चर्चा करून विकास आराखडा व त्यास लागणारा निधी याचा
आराखडा जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीने तयार
करून तो मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीस सादर करण्यात
येतो. उच्चाधिकार समिती विकास आराखड्यास मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील
शिखर समितीची मान्यता प्राप्त करून घेण्यासाठी शिफारस करते.

०३. “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या विकास आराखड्याच्या प्रस्तावास मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) तथा पालकमंत्री, पुणे जिल्हा यांच्या अध्यक्षतेखालील “जिल्हास्तरीय समिती” ने रुपये २८८.१७ कोटी खर्चाच्या प्रस्तावास मान्यता दिली. नियोजन विभाग, शासन निर्णय दि.०४.०६.२०१५ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या मा. मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या दि.१०.०६.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत रुपये २८८.१७ कोटी किंमतीचा प्रस्ताव मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समिती समोर मान्यतेस्तव ठेवण्याची शिफारस करण्यात आली.

०४. नियोजन विभाग, शासन निर्णय दि.०४.०६.२०१५ अन्वये तीर्थक्षेत्र / पर्यटनस्थळ विकास आराखड्यास मान्यता देणेकरिता मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील स्थापन करण्यात आलेल्या “शिखर समिती” समोर दि.२७.०६.२०२५ रोजी प्रस्ताव अंतिम निर्णयार्थ सादर करण्यात आला. मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीने “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” रुपये २८८.१७ कोटी किंमतीच्या विकास आराखड्यास मान्यता दिल्याने सदर आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या प्रस्तावित रुपये २८८.१७ कोटी किंमतीच्या आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याअंतर्गत कामांची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी करून घेण्यासाठी जिल्हाधिकारी, पुणे यांना “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. जिल्हाधिकारी, पुणे यांना “संनियंत्रण अधिकारी” ही जबाबदारी पार पाडण्याकरिता स्वतंत्र कर्मचारीवृंद उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. समितीची कार्यक्षमता शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार खालीलप्रमाणे राहिल :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याअंतर्गत “परिशिष्ट अ” येथे प्रस्तावित कामे कुंभमेळा-२०२७ सुरु होण्यापूर्वी पूर्ण करण्यात यावीत. जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी केलेल्या सादरीकरणानुसार निश्चित करण्यात आलेली अंमलबजावणी व कार्यान्वयन यंत्रणांकडून विहित कालमर्यादेत सदर कामे पूर्ण करून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांची राहिल.

(२) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यांतर्गत नियोजन विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या रूपये २८८.१७ कोटी किंमतीच्या मान्यता प्राप्त कामांव्यतिरिक्त कोणत्याही कामांचा समावेश करण्यात येऊ नये.

तसेच “परिशिष्ट-अ-१” मध्ये नमूद केलेली कामे संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत विहित कार्यपद्धतीनुसार अर्थसंकल्पीत करून घेण्याची कार्यवाही करावी व “परिशिष्ट-अ-२” मध्ये नमूद केलेले रोपवे प्रकल्पाचे काम जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी पर्वतमाला परियोजनेतर्गत करावे.

(३) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामांची द्विरुक्ती होणार नाही व अशी कामे कोणत्याही अन्य शासकीय योजनेत प्रस्तावित किंवा मंजूर अथवा प्रगतीत नाहीत, ह्याची खातरजमा करण्याची जबाबदारीसुद्धा “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांची राहिल.

(अ) आराखड्यासाठी आवश्यक परवानग्या प्राप्त करून घेणे :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामांपैकी ज्या कामांकरिता “वनसंवर्धन कायदा, १९८०” अंतर्गत पूर्वपरवानग्या आवश्यक असतील त्यासाठी मान्यता वेळेत केंद्र व राज्य शासनाच्या विभाग/ कार्यालय/ प्राधिकरणाकडून प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांची राहिल.

(२) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामे राबविण्यापूर्वी, आवश्यकता असल्यास “पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६” तसेच “प्राचीन स्मारके आणि पुरातत्व स्थळ आणि अवशेष कायदा, १९५८” खाली अनुमती व इतर आवश्यक मान्यता/ आवश्यक ना हरकत परवानगी संबंधित केंद्र व राज्य शासनाच्या विभाग/कार्यालय/प्राधिकरणाकडून घेण्याची जबाबदारी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांची राहिल.

(ब) आराखड्यातील कामांना तांत्रिक मान्यता घेणे :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामे सुरू करण्यापूर्वी संबंधित कामांच्या आराखड्यास व अंदाजपत्रकास निश्चित केलेल्या अंमलबजावणी कार्यान्वयीन यंत्रणेचे “सक्षम प्राधिकारी” यांच्याकडून आवश्यकतेनुसार “तांत्रिक मान्यता” प्राप्त करून घ्याव्यात. तसेच ही कामे सुरू करण्यापूर्वी आवश्यकतेनुसार, जिल्हा परिषद व नगर पालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची देखील आवश्यक ती मान्यता घेण्यात यावी.

(२) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामे विहित केलेल्या कालमर्यादेत पूर्ण होण्याकरिता “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली आराखड्याशी संबंधित सर्व अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांच्या जिल्हा प्रमुखांचा समावेश असलेली एक “जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती”, गठीत करण्यात यावी. या समितीमध्ये जिल्हा नियोजन अधिकारी “सदस्य सचिव” असतील. जिल्हास्तरीय तांत्रिक समितीची शक्यतो प्रत्येक महिन्यात एक बैठक घेण्यात यावी. अशा बैठकीस इतर जिल्हा प्रमुख यांना आमंत्रित करण्याबाबत “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून “जिल्हाधिकारी, पुणे” यांना अधिकार राहिल.

(क) आराखड्याचे संनियंत्रण व अंमलबजावणीसाठी “जिल्हास्तरीय समिती” व “कार्यकारी समिती” गठीत करणे :-

(१) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का.१४४४, दिनांक ०४.०६.२०१५ मधील सूचनांनुसार, मंत्रिपरिषदेने मान्यता दिलेल्या “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याचे अंमलबजावणी व संनियंत्रण करण्यासाठी मा.पालकमंत्री, पुणे जिल्हा यांच्या अध्यक्षतेखाली “जिल्हास्तरीय समिती” आणि “जिल्हाधिकारी, पुणे तथा संनियंत्रण अधिकारी” यांच्या अध्यक्षतेखाली “कार्यकारी समिती” गठीत करण्यात आली आहे. “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याचे संनियंत्रण व अंमलबजावणी करण्याचे संपूर्ण अधिकार “जिल्हास्तरीय समिती” यांचे राहिल.

(ड) आराखड्यासाठी आवश्यकतेनुसार सल्लागार नियुक्त करणे :-

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील प्रकल्प अहवाल निश्चित केलेल्या कार्यान्वयीन यंत्रणांमार्फत तयार करण्यात यावेत. अत्यंत आवश्यकता असेल तरच, विशिष्ट व तांत्रिक बाबींशी संबंधित कामांसाठी स्वतंत्र व सक्षम सल्लागार याची नियुक्ती करण्याबाबत “जिल्हास्तरीय समिती” कडून मान्यता प्राप्त करून घ्यावी. असा सल्लागार हा वास्तुरचनाकाराने तयार केलेला आराखडा/ नकाशा यानुसार प्राचीन स्मारके व पुरातत्त्वस्थळांशी संबंधित कामे स्वतंत्रपणे पूर्ण करण्याची क्षमता व बांधिलकी असलेला असावा. नियुक्त करण्यात आलेल्या सल्लागाराकडे अशा प्रकारच्या कामाचा पुरेसा अनुभव असावा. नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का. १४४४, दिनांक १९.०७.२०१६ अनुसार संबंधित सल्लागारास अदा करावयाचे शुल्क हे ठोक व वाजवी स्वरूपाचे असावे व त्याचा खर्च उपलब्ध निधीमधून करण्यात यावा.

(इ) आराखड्यांतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांची देखभाल दुरुस्ती :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामे विश्वस्त संस्थेच्या मालकीच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात विश्वस्त संस्थेकडून “ना हरकत प्रमाणपत्र” प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच अशा कामांच्या पूर्णत्वानंतर त्यांची आवश्यक देखभाल व दुरुस्ती, देवस्थान अथवा विश्वस्त संस्थेने करण्यासंदर्भात जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून अशी कामे सुरू होण्यापूर्वी करारनामा करणे, संबंधित अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांवर बंधनकारक करावे.

१.१. “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यांतर्गत निर्माण होणाऱ्या इतर मालमत्तेची देखभाल व दुरुस्तीसाठीची जबाबदारी व यासाठी लागणाऱ्या निधीची तरतूद संबंधित अंमलबजावणी व कार्यान्वयीन यंत्रणांकडून होणे अपेक्षित असून ती जबाबदारी संबंधित प्रशासकीय विभागाची राहिल. निर्माण होणाऱ्या अशा मालमत्तेच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी कोणताही स्वतंत्र निधी नियोजन विभागामार्फत उपलब्ध करून दिला जाणार नाही.

१.२. “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्यातील कामांमुळे निर्माण होणाऱ्या भाविकांसाठीच्या सुविधा तसेच पर्यटनस्थळ सर्व नागरिकांसाठी खुले राहिल अशी अट देवस्थान अथवा विश्वस्त संस्थेबरोबर होणाऱ्या करारामध्ये समाविष्ट करण्यात यावी.

(ई) आराखड्यांतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांकरिता निधी वितरण :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याकरिता शासनाकडून वितरीत होणाऱ्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर/ वितरीत निधीपेक्षा अतिरिक्त खर्च करण्यात येऊ नये ह्याची दक्षता “जिल्हाधिकारी, पुणे” यांची संनियंत्रण अधिकारी म्हणून राहिल.

(२) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याच्या एकूण किंमतीच्या मर्यादेत, आराखड्यातील एका मंजूर कामामधील बचत ही त्याच आराखड्यातील मंजूर अधिक खर्चाच्या दुसऱ्या कामाकडे समायोजित करण्याचे अधिकार, बचतीच्या कामांमध्ये भविष्यात अतिरिक्त निधीची मागणी करू नये, या अटीच्या अधीन राहून “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी जिल्हास्तरीय समितीकडून पूर्व परवानगी घेऊन करावी व त्याचा अहवाल स्वतंत्रपणे शासनास १५ दिवसात पाठविण्याची दक्षता घ्यावी.

(उ) आराखड्याशी संबंधित शासनास सादर करावयाची विवरणपत्रे :-

(१) “श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)” या आराखड्याच्या निधीमधून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती, तसेच निधीतून होणाऱ्या खर्चाची विवरणपत्रे” परिशिष्ट ब” मध्ये नमूद केल्यानुसार, कार्यान्वयन यंत्रणेने दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यावर “काम पूर्णत्वाचा दाखला” आणि निधीबाबतचे “उपयोगिता प्रमाणपत्र” न चुकता शासनास सादर करावे. या बाबींकरिता संनियंत्रण अधिकारी यांची जबाबदारी असेल.

(२) जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे यांनी उपरोक्त आदेश सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावेत.

०३. सदर कामे करताना ऐतिहासिक वास्तूंची मूळ शैली जपण्याचे तसेच पुरातत्वीय जाण असलेल्या संस्थांकडून (भारतीय पुरातत्व विभाग तसेच राज्य पुरातत्वीय विभाग) सदर कामे करून घेण्यात यावीत.

०४. सदर योजना सन २०२५-२६ या वर्षापासून अंमलात येईल. या आराखड्यातील खर्च “मागणी क्र.ओ-१०, मुख्य लेखाशीर्ष ५४५२, पर्यटनावरील भांडवली खर्च, ०१, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१-पर्यटन केंद्र, (००) , (००) (१५) तीर्थक्षेत्र व पर्यटनस्थळ विकास आराखडा (कार्यक्रम/दत्तमत) (५४५२ ०२११) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतूदीतून करण्यात यावा.

०५. मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीच्या बैठकीत मान्यता प्राप्त झाल्यानुसार प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

०६. आराखड्यासंदर्भातील कार्यवाही करतांना उच्चाधिकार समितीच्या दि.१०.०६.२०२५ रोजी पार पडलेल्या बैठकीतील निदेशांचे तसेच दि.२७.०६.२०२५ रोजी पार पडलेल्या शिखर समितीच्या बैठकीत दिलेल्या निदेशांचे तंतोतंत पालन करण्यात येईल, याबाबतची दक्षता “संनियंत्रण अधिकारी” म्हणून जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी घ्यावी.

०७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०८२९१२००२७५४१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिलिंद कुळकर्णी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. मंत्री व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. मा. संसद सदस्य /विधानसभा/ विधान परिषद सदस्य, (सर्व)
८. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, (सर्व)
१०. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-१, मुंबई.
११. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य-२, नागपूर.
१२. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१३. महाव्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, मुंबई.
१४. विभागीय आयुक्त, पुणे व नाशिक विभाग
१५. जिल्हाधिकारी, पुणे.
१६. पोलीस आयुक्त, पुणे.
१७. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय, मुंबई.
१८. सहायक संचालक, पुरातत्व विभाग, पुणे.
१९. उपवनसंरक्षक, वन्यजीव, पुणे.
२०. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे.
२१. अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे.
२२. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे.
२३. जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे.
२४. निवड नस्ती (का.१४४४-अ), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

परिशिष्ट-अ

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)”

भाग १- निगडाळे भाविक सुविधा केंद्र व वाहनतळ				
अ.क्र.	घटक	बाब/ कामाचे नाव	रक्कम रु. (कोटी)	कार्यान्वयीन यंत्रणा
१	इमारत कामे	शटल बस थांबा, ड्रॉप ऑफ शेड, स्वच्छता गृहे, कॅफेटेरिया, ड्रायव्हर डॉर्मिटरी, पार्किंग कार्यालय, भाविक सुविधा केंद्र, विश्रांतीगृहे, इ.	३६.६५	कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग/ महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण/ सुलभ इंटरनॅशनल/ कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विद्युत विभाग
२	सुविधागृहे	स्वच्छतागृहे	६.५८	
३	विविध कामे	महानंदी द्वार, साईन बोर्ड व माहिती फलके, स्वागत द्वार, पार्किंग, लँडस्केपिंग, बोर्डवॉक, STP, रस्ते विकास, फर्निचर, पूरक सेवा, पाणी/ड्रेनेज व्यवस्था इ.	६०.७६	
४	विद्युतीकरण व इतर सेवा	आंतर/बाह्य विद्युतीकरण, रोषणाई, वारसा रस्त्याची प्रकाश व्यवस्था, फायर फायटिंग, CCTV & PA System, सौर ऊर्जा, एअर कंडिशनिंग, जनरेटर/पंप, EV चार्जिंग इ.	१५.७९	
भाग २- भीमाशंकर बस स्थानक, ज्योतिर्लिंग मंदिर परिसर विकास व महादेव वन विकास				
५	इमारत कामे	दुकाने, सभामंडप, कमलजा सभागृह, प्रशासन कार्यालय, इ.	१८.३६	कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग/ महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण/ सुलभ इंटरनॅशनल/ कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विद्युत विभाग/ उप वन संरक्षक(वन्यजीव)/ सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग
६	सुविधागृहे	स्वच्छतागृह	१.३२	
७	वन विभाग कामे	महादेव वन विकास, बॉम्बे पॉइंट विकास, जंगल ट्रेल	१४.५३	
८	मंदिर जीर्णोद्धार कामे	श्री राम व श्री दत्त मंदिर, साक्षी गणेश मंदिर, अंजनी माता मंदिर जीर्णोद्धार, हनुमान मंदिर आणि कुंड व इतर कामे	३.८९	
८	विविध कामे	ऑफीथिएटर, प्लाझा, कठीण व लँडस्केप विकास, फर्निचर, पाणीपुरवठा, नाली लाइन, जंगल मार्ग काँक्रीटिंग इ.	१२.८६	
१०	विद्युतीकरण व इतर सेवा	विद्युतीकरण (आंतरिक/बाह्य), अग्निशमन, रोषणाई, सीसीटीव्ही, सौर ऊर्जा, वातानुकूलन, पंप/जनरेटर इ.	९.७६	

भाग ३- राजगुरुनगर- नवीन मार्गिका व श्री कोटेश्वर मंदिर जीर्णोद्धार आणि ट्रेकिंग ट्रेल				
११	इमारत कामे	पार्किंग, स्वागत कमान व पूरक कामे	१२.६५	सुलभ इंटरनॅशनल/ सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग/ कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विद्युत विभाग
१२	सुविधागृहे	स्वच्छतागृह	१.३२	
१३	मंदिर जीर्णोद्धार कामे	कोटेश्वर मंदिर जीर्णोद्धार व पूरक कामे	१.५	
१४	विविध कामे	पाणीपुरवठा, ड्रेनेज, फर्निचर व इतर कामे	१.९३	
१५	विद्युतीकरण व इतर सेवा	आंतर/बाह्य विद्युतीकरण, प्रकाशयोजना, फायर फायटिंग, सौर ऊर्जा, पंप, CCTV इ.	३.२२	
सामाईक खर्च				
१६	ऐच्छिक बाबी	ध्वनिक उपचार, माती व साहित्य परीक्षण, रॉयल्टी, भू-सर्वेक्षण इ.	२.७४	
१७	प्रावधान	सल्लागार शुल्क (२%), जीएसटी (१८%), विमा (१%), आकस्मिक खर्च (३%), किंमतवाढ (५%)	६३.२१	
१८	जमीन भूसंपादन	निगडाळे, भीमाशंकर मंदिर परिसर व भोरगिरी जवळील जमीन	२१.१	
एकूण प्रकल्प खर्च			२८८.१७	

परिशिष्ट-अ-१

श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा) या विकास आराखडयाव्यतिरिक्त असलेली इतर प्रशासकीय विभागांनी अर्थसंकल्पित करून घ्यावयाची कामे

अ.क्र.	कामाचे नाव	कामाची अंमलबजावणी करणारा प्रशासकीय विभाग
१	राजगुरुनगर ते निगडाळे रस्ता	सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२.	घोडेगाव ते भीमाशंकर रस्ता	सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३.	राजापूर येथील एमटीडीसीचे पर्यटक निवासाबाबत	पर्यटन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४.	हेलीपॅड	सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५.	भीमाशंकर पोलीस स्टेशन-अतिरिक्त मनुष्यबळाबाबत	गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६.	भीमाशंकर येथील वीजपुरवठा नियमित होण्याबाबत	उर्जा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७.	ग्रामीण रुग्णालय, तळेघर	सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८.	पाणी पुरवठा योजना	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई

परिशिष्ट-अ-२

श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा) या विकास आराखडयाव्यतिरिक्त असलेली इतर कामे

अ.क्र.	कामाचे नाव	अंमलबजावणी यंत्रणा
१	रोपवे प्रकल्प (पर्वतमाला परियोजनेंतर्गत)	जिल्हाधिकारी, पुणे

परिशिष्ट-ब

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)”

विवरणपत्र- १ (भौतिक उद्दिष्ट्ये)

आराखड्यातील एकूण कामांची संख्या	प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेल्या कामांची संख्या	प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे बाकी असलेल्या कामांची संख्या	कार्यारंभ आदेश देण्यात आलेल्या कामांची संख्या	अंदाजपत्रक स्तरावरील कामांची संख्या	निविदा स्तरावरील कामांची संख्या	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७

जिल्हाधिकारी, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)”

विवरणपत्र- २ (भौतिक उद्दिष्ट्ये)

अ.क्र.	कामाचे नाव	कामाची कार्यान्वयीन यंत्रणा	कामासाठी मंजूर निधी	कामासाठी आतापर्यंत उपलब्ध करून दिलेला निधी	कामासाठी आतापर्यंत झालेला खर्च	काम पूर्ण करण्याचा दिनांक	काम पूर्ण झाल्याची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८

जिल्हाधिकारी, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)”

विवरणपत्र- ३ (आर्थिक उद्दिष्ट्ये)

अ			ब	
आराखड्यास प्रशासकीय मान्यतेचा दिनांक व त्यानुसार मंजूर आराखड्याची एकूण किंमत	आराखड्यासाठी आतापर्यंत एकूण वितरीत निधी	आराखड्यासाठी आतापर्यंत एकूण वितरीत निधीपैकी झालेला एकूण खर्च	आराखड्यासाठी सन २०२५-२६ मध्ये एकूण अर्थसंकल्पित तरतूद	आराखड्यासाठी सन २०२६-२७ मध्ये एकूण अर्थसंकल्पित तरतूद
१	२	३	४	५

जिल्हाधिकारी, पुणे तथा “संनियंत्रण अधिकारी”

“श्री क्षेत्र भीमाशंकर विकास आराखडा (कुंभमेळा २०२७-गर्दी व्यवस्थापन व इतर सोयी सुविधा)”